

**คู่มือมาตรการป้องกันการทุจริต (การควบคุม
ความเสี่ยงทุจริต)ป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
ประจำปีงบประมาณ 2568**

คำนำ

กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๓ ป ๑ ค คือ การปลูกจิตสำนึก การป้องกันการปราบปราม และการสร้างเครือข่าย มุ่งเน้นการป้องกันการทุจริต ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันการทุจริต และช่วยฟื้นฟูส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตเชิงบวกในภาครัฐให้แก่ระบบราชการไทย

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอค้อวัง ได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อปฏิบัติ ปัญหา และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน จึงได้จัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างง่าย สามารถรับรู้ เข้าใจ นำไปปฏิบัติ และหยุดพฤติกรรมที่เป็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอค้อวัง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน จะร่วมสร้างวัฒนธรรมสุจริต ในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขอำเภอค้อวัง ให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานเป็นองค์กรที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ต่อไป

คณะทำงานวิเคราะห์ความเสี่ยง
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอค้อวัง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน	๑
บทที่ ๒ แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๒
บทที่ ๓ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๔
บทที่ ๔ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม	๕
บทที่ ๕ แนวปฏิบัติ ๑๐ ข้อตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	๙
บทที่ ๖ ข้อบังคับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยจรรยา ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๐	๑๓
บทที่ ๗ แนวทางปฏิบัติตามจรรยาบรรณกระทรวงสาธารณสุข	๑๖
MOPH code of Conduct	

บทที่ ๑

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก ซึ่งถือเป็นการผิดเชิงจริยธรรม และเป็นความผิดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การทุจริต

ความหมายของสำนักงาน ก.พ.

สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการพนักงานบริษัท ผู้บริหาร) มีประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องจนส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัว หรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนไม่เห็นว่าเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้ เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

แนวคิดของนักวิชาการ ให้ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อนไว้ ๔ ประการ ดังนี้

๑. ความหมายอย่างกว้าง หมายรวมถึง การปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างเป็นทางการต่อหน่วยงานหรือองค์การหรือต่อส่วนรวม แต่ดำเนินการตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง ครอบครัว และเพื่อนฝูง

๒. ผลประโยชน์ทับซ้อนสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในหน่วยงานภาครัฐ องค์กรธุรกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับนโยบายของชาติ หน่วยงานราชการ และองค์กรในระดับท้องถิ่น ดังนั้น ผลประโยชน์ทับซ้อนจึงมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ไม่กี่ร้อยบาท ไปจนถึงนับหมื่นล้านบาท และในบางกรณีความเสียหายมิได้ ปรากฏออกมาในรูปของที่เป็นวัตถุโดยตรง แต่รวมถึงผลประโยชน์ที่มีใช้วัตถุอีกด้วย

๓. ผลประโยชน์ทับซ้อนมิได้จำกัดอยู่เฉพาะผลประโยชน์ของบุคคลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการมีอคติในการตัดสินใจหรือดำเนินการอันมุ่งตอบสนองต่อผลประโยชน์ของหน่วยงานอื่นหน่วยงานด้วย เช่น การที่บุคคลดำรงตำแหน่งซ้อนกันทั้งสองหน่วยงาน อันก่อให้เกิดการทับทาบที่ขัดแย้งกัน และมีการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหนึ่งไปปรับใช้ผลประโยชน์ของอีกหน่วยงานหนึ่ง

๔. “การฉ้อราษฎร์บังหลวง” และ “การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย” (Policy Corruption) ต่างก็เป็นรูปแบบหนึ่งของผลประโยชน์ทับซ้อนเนื่องจากทั้งสองรูปแบบ ต่างเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่สำหรับมุ่งตอบสนองต่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือพรรคพวก

บทที่ ๒

แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
4	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
3	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
2	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
1	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) ลำดับ	ระดับความเสียหาย	ช่วงคะแนน
1	ความเสียหายระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	16-20 คะแนน
2	ความเสียหายระดับสูง (High Risk : H)	11-15 คะแนน
3	ความเสียหายระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	6-10 คะแนน
4	ความเสียหายระดับต่ำ (Low Risk : L)	1-5 คะแนน

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสียหาย	คะแนนระดับความเสียหาย	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
ต่ำ (Low)	1-5 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว
ปานกลาง (Medium)	6-10 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
เสียหายสูง (Height)	11 -1 5 คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
เสียหายสูงมาก (Extreme)	16 -2 0 คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง

บทที่ ๓

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๐ , ๑๐๓ และ ๑๐๓/๑ กำหนดเรื่องการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมไว้ เพื่อลดระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนให้ถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายด้วย

๒. ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดค่านิยมหลักสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการ ดังนี้

๒.๑ การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

๒.๒ การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ

๒.๓ การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์

ทับซ้อน

๒.๔ การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรมและถูกกฎหมาย

๒.๕ การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ

๒.๖ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

๒.๗ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐานมีคุณภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้

๒.๘ การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๙ การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

๓. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้โดยธรรมจรรยา

๔. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

๖. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

บทที่ ๔

ตัวอย่างเรื่องการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือผลประโยชน์ขัดกัน Conflict of interest คือ สถานการณ์ที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอันเป็นที่ไว้วางใจ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรง ตำแหน่งระสูงในองค์กร ผู้ประกอบวิชาชีพสาธารณสุข เป็นต้น ต้องเลือกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ในวิชาชีพ ซึ่งทำให้ตัดสินใจยากในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติได้ การขัดกันแห่งผลประโยชน์นี้สามารถเกิดขึ้นได้ แม้ไม่ส่งผลทางจริยธรรมหรือความไม่เหมาะสมต่าง ๆ และสามารถทำให้ทุเลาเบาบางลงได้ด้วยการตรวจสอบโดยบุคคลภายนอก

การขัดกันแห่งผลประโยชน์ มิได้ปรากฏแต่ในทางวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังสามารถเกิดขึ้นได้ในกรณีที่มีบุคคลมีบทบาทหลากหลายและบทบาทเหล่านั้นก็เกิดขัดกันเอง

รูปแบบการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่ปรากฏมากที่สุด

* การขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจส่วนตัว เป็นกรณีที่ผลประโยชน์สาธารณสุขกับผลประโยชน์ส่วนตัวเกิดอยู่กันคนละฟาก เช่น ประเด็นเกี่ยวกับผลประโยชน์ในธุรกิจที่เป็นเจ้าของเป็นการส่วนตัว

* การขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจภายนอก เป็นกรณีที่บุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจการงานหลายอย่าง โดยมีธุรกิจการงานหลัก ๆ ของตนเองอยู่แล้ว และผลประโยชน์ในการงานหลักเกิดอยู่คนละฟากกับผลประโยชน์ในการงานรอง

* การขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับเครือญาติ เป็นกรณีที่เครือญาติจะเข้ามามีบทบาทในธุรกิจการงานของตน หรือกรณีที่ธุรกิจการงานของตนจะต้องใช้บริการใด ๆ จากธุรกิจการงานของญาติ อาจทำให้ตนเกิดเห็นแก่ประโยชน์ส่วนครอบครัวหรือเครือญาติ และกระทำการทุจริตต่อธุรกิจการงานของตนได้ ในหลาย ๆ หน่วยงานจึงมีการกำหนดมิให้เจ้าหน้าที่ของตนประกอบธุรกิจกับเครือญาติของตนเอง

* การขัดกันของผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับมิตรสหาย เป็นกรณีที่บุคคลจะเข้าทำธุรกิจการงานกับมิตรสหายของตน คล้าย ๆ กับกรณีของเครือญาติดังกล่าว

พฤติกรรมไม่เหมาะสมอย่างอื่น บางทีก็จัดเข้าพวกเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้ เช่น การรับสินบน ซึ่งอาจจัดเข้าเป็นการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่อีกประเภทหนึ่งด้วยก็ได้ ตลอดจนการใช้อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน ทรัพยากร หรือบุคลากรของหน่วยงานของตนเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งก็อาจจัดเข้าเป็นการฉ้อโกงได้อีกประเภทหนึ่งด้วย การขัดกันของผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับมิตรสหาย เป็นกรณีที่บุคคลจะเข้าทำธุรกิจการงานกับมิตรสหายของตน คล้าย ๆ กับกรณีของเครือญาติดังกล่าว

กรณีตัวอย่างการกระทำผิดเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบและผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่รัฐ
๑. การใช้รถหลวง

การใช้รถหลวงส่วนกลางเป็นพาหนะไป-กลับ ระหว่างบ้านพักกับที่ทำงานได้หรือไม่

ข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ได้นำรถยนต์ส่วนกลางซึ่งเป็นรถที่มีไว้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของหน่วยงานไปใช้ในลักษณะรถประจำตำแหน่ง โดยข้าราชการหน่วยงานของรัฐจะโทรศัพท์สั่งการพนักงานขับรถโดยตรง และให้พนักงานขับรถเป็นผู้เก็บกุญแจรถไว้ และให้พนักงานขับรถนำรถยนต์ดังกล่าวไปรับ-ส่งตนเองระหว่างบ้านพักกับหน่วยงานในช่วงเช้าและเย็นด้วย โดยไม่มีการจัดทำเอกสารควบคุมการใช้รถตามระเบียบราชการ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าใช้รถเพื่องานราชการหรือไม่ หรือเมื่อเสร็จสิ้นการใช้งานในแต่ละวันได้นำรถมาเก็บรักษาที่โรงรถภายในหน่วยงานหรือไม่

กรณีนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผู้กล่าวเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ กระทำการทุจริตและใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ โดยอาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้รถยนต์ส่วนกลาง แต่กลับนำรถยนต์ไปใช้ในลักษณะที่เป็นรถประจำส่วนตัว การใช้รถยนต์ไป-กลับที่พักเป็นประจำส่วนตัว แม้จะมีระยะทางสั้น ๆ หรือใช้รถยนต์ไปในสถานที่อื่น ๆ เช่น ไปรับประทานอาหารกลางวัน หรือไปทำธุระส่วนตัวก็ถือว่าเป็นการใช้รถยนต์ที่ไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ และเป็นการกระทำการทุจริต ซึ่งจะต้องถูกดำเนินการทางอาญาและทางวินัย นอกจากคนใช้รถยนต์จะมีความผิดแล้ว เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และผู้อนุมัติเบิกค่าน้ำมันก็จะถูกดำเนินการทางวินัยด้วย รวมทั้งเรียกเงินค่าน้ำมันทั้งหมดคืนราชการ

ดังนั้น การใช้รถยนต์ส่วนกลางต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดไว้ ไม่ใช่ในลักษณะที่เป็นการส่วนตัว และหากมีความจำเป็นนอกเหนือจากภารกิจที่ได้รับมอบหมายนั้น ก็ควรจะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายในภายหลัง

๒. หมอขอไปประชุม

ใช้งบประมาณจากบริษัทฯไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงานได้หรือไม่

นายแพทย์ท่านหนึ่ง จะเดินทางไปประชุมต่างจังหวัด โดยได้รับสนับสนุนจากบริษัทฯ ซึ่งแพทย์แจ้งว่าบริษัทดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กับตนภายในหน่วยงาน จะสัมพันธ์กับตนเฉพาะที่คลินิกเท่านั้น โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่พิจารณาอนุญาตให้ไปประชุม จึงขอใช้วันลาพักผ่อนเพื่อไปประชุม

กรณีนี้ ถือเป็นกรณไม่ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันควรได้ตามกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยาที่ประกาศไว้ในประกาศนี้ คือ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณีหรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันมาในสังคม โดยกำหนดให้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะ / รับจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล

แต่ละโอกาส ไม่เกินสามพันบาท หากการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาเกินสามพันบาท เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะต้องรายงานข้อเท็จจริงต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อวินิจฉัยความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นของตนหรือไม่

กรณีการไปประชุมของนายแพทย์ดังกล่าว จะต้องขออนุมัติจากผู้บังคับบัญชาเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องระบุด้วยว่าได้รับการสนับสนุนจากบริษัทฯ หรือบริษัทเวชภัณฑ์ที่มีชื้อฯ ไปประชุม สัมมนา อบรม ศึกษาน ทั้งในและต่างประเทศ แม้จะใช้วันลาพักผ่อนไปก็ตาม

๓. ลูกกตัญญู

นายบุญมี ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ๕ ได้เขียนใบเสร็จรับเงินของสถานีนามัย (ต้นฉบับ) ว่าได้รับเงินค่ายาจากนางบุญน้อย มารดาของตน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานหนึ่ง และเขียนชื่อของตนเองและเขียนชื่อ ตำแหน่ง ของเจ้าหน้าที่อื่นของสถานีนามัยลงในใบเสร็จรับเงินทั้งต้นฉบับ และสำเนาว่าเป็นผู้รับเงินจากนางบุญน้อย โดยที่นางบุญน้อยไม่ได้มาตรวจรักษาที่สถานีนามัยแต่อย่างใด ส่วนสาขาใบเสร็จรับเงิน นายบุญมีได้เขียนวันที่รับเงินมีทั้งที่ตรงและไม่ตรงกับต้นฉบับ และเขียนว่าได้รับเงินค่าบริการจำนวน ๓๐ บาท จากผู้มารับบริการรายอื่น และนำเงินตามจำนวนที่ระบุในสำเนา จำนวน ๙ ฉบับ ๆ ละ ๓๐ บาท รวม ๒๗๐ บาท ส่งเป็นรายได้เงินบำรุงสถานีนามัย

ส่วนใบเสร็จรับเงินต้นฉบับ จำนวน ๙ ฉบับ เขียนว่าได้รับเงินค่ายาจากนางบุญน้อย รวมเป็นเงิน ๓๐,๑๐๐ บาท เพื่อเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลจากหน่วยงานต้นสังกัด นายบุญมี ให้การยอมรับว่าตนได้ออกใบเสร็จรับเงินดังกล่าวจริง โดยให้เหตุผลว่าต้องการช่วยเหลือมารดาที่ต้องการใช้เงิน ทั้งนี้ได้มีการคืนเงินที่เบิกค่ารักษาพยาบาลให้กับหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว

พฤติกรรมของนายบุญมี เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรง และฐานกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 82 วรรคสาม มาตรา 85 วรรคสอง และมาตรา 98 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 จึงมีคำสั่งลงโทษปลดนายบุญมี ออกจากราชการ

*** กรณีของนายบุญมี ควรลงโทษไล่ออกจากราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งกำหนดให้ข้าราชการที่กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ต้องถูกลงโทษไล่ออกจากราชการเท่านั้น

๔. กินหมึกกับกระดาษ

พนักงานอัยการ ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายโย ตำแหน่งสาธารณสุขอำเภอเป็นจำเลย โดยนายโย ได้เบิกเงินนอกงบประมาณประเภทเงินบำรุงของสถานบริการ จำนวน ๙,๐๐๐ บาท ในบัญชีธนาคารกรุงไทย แล้วเปียดบังเอาเงินไปเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยทุจริต และสั่งการให้ผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอจัดทำเอกสารบันทึกข้อความเรื่องขออนุมัติยืมเงินบำรุงของสถานบริการเพื่อจัดซื้อวัสดุสำนักงาน คือ กระดาษโรเนียว กระดาษไข และหมึกโรเนียว เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท นายโย ลงชื่ออนุมัติให้ยืมเงินดังกล่าวโดยลงวันที่ย้อนหลังซึ่งความจริงแล้วไม่ได้มีการจัดซื้อวัสดุดังกล่าวแต่ได้ขอให้หจก.วิทยา ออกใบเสร็จรับเงินเป็นค่าวัสดุสำนักงาน

เพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานว่าได้ซื้อสินค้าดังกล่าวจาก หจก.วิทยา อันเป็นความเท็จ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่านาย โส มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 (ฐานเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์) และมาตรา 162(1) (ฐานเจ้าพนักงานรับรองเอกสารเท็จ) ลงโทษจำคุกรวม 6 ปี จำเลยยื่นฎีกา ศาลฎีกาพิพากษาแล้วเห็นว่า “จำเลยรับราชการในตำแหน่งสาธารณสุขอำเภอ เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย มีหน้าที่รักษาเงินตามที่โจทก์ฟ้อง เมื่อจำเลยถอนเงินดังกล่าวมา แล้วเบียดบังเป็นของจำเลยเสียโดยทุจริต แม้เงินดังกล่าวจะเป็นเงินของ สถานีอนามัย ไม่ใช่เงินของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ที่จำเลยเป็นเจ้าพนักงานอยู่ และแม้เงินดังกล่าวจะเป็นเงินนอกงบประมาณ (เงินบำรุง) การกระทำของจำเลยเข้าลักษณะเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่รักษาทรัพย์แล้ว เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนโดยทุจริต จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 จึงพิพากษายืนตามศาลชั้นต้น และจังหวัดได้ลงโทษไล่ นายโส ออกจากราชการอีกด้วย

๕. น้ำเกลือของหมอ

นางเก็บ ตำแหน่ง นวค.สาธารณสุขชำนาญการ ได้รักษาพยาบาล นางสาว ที่สถานีอนามัย ซึ่งมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน เวียนศีรษะ ท้องเสีย และความดันโลหิตต่ำ นางเก็บได้คิดค่าให้น้ำเกลือทางเส้นเลือด เป็นเงิน 200 บาท โดยไม่ได้ออกใบเสร็จรับเงินให้เพราะเป็นน้ำเกลือส่วนตัวของนางเก็บ ต่อมาได้มีผู้ร้องเรียนขึ้นมา นอกจากนี้ นางเก็บ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการอบรม อสม. ยังได้เรียกเก็บเงินจาก นายหยุด ซึ่งเข้าอบรมเป็น อสม. โดยอ้างว่าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการอบรม และได้นำเงินดังกล่าวไปใช้ส่วนตัว พฤติกรรมของนางเก็บ เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการหาผลประโยชน์ให้แก่ตน และฐานกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ลงโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน

๖. ขายของหลวง

นายสมยา ข้าราชการ มีหน้าที่ให้บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก ได้นำยาของทางราชการไปจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์ ชื่อ www.phramasomyar.com เมื่อหัวหน้าห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกและหัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรมทราบเรื่องนี้ จึงได้ปรึกษากันและทำการล่อซื้อยา จำนวน ๓ รายการ โดยได้ทำสัญลักษณ์เป็นจุดด้วยปากกาเมจิกที่กล่องยาซึ่งเป็นยาของโรงพยาบาล และวางไว้ที่ชั้นวางยาในห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก จากนั้นได้ทำการสั่งซื้อยาผ่านทางเว็บไซต์ดังกล่าว เมื่อได้รับกล่องพัสดุที่สั่งซื้อมาพบว่าหน้ากล่องพัสดุระบุชื่อผู้ส่ง คือร้านสมยาเภสัช ซึ่งเป็นร้านของนายสมยา และภายในกล่องพบยาที่สั่งซื้อไว้และกล่องยามีสัญลักษณ์ตามที่ได้ทำไว้ด้วย

พฤติกรรมการของนายสมยา เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต จึงลงโทษไล่ออกจากราชการ

บทที่ ๕

แนวปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการและลูกจ้างในสังกัดพลเรือนทุกตำแหน่ง มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ๑๐ ข้อ ตามที่ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ ได้กำหนดแนวทางให้ข้าราชการประพฤติปฏิบัติรวม ๑๐ ข้อ ดังนี้

๑. ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรม และยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม

๑.๑ ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลียงประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำการนั้นมีได้

๑.๒ เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ต้องรายงานพร้อมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการ หรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน ในกรณีหัวหน้าส่วนราชการฝ่าฝืนจริยธรรม ต้องรายงานต่อปลัดกระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม

๑.๓ รายงานการดำรงตำแหน่งในนิติบุคคลและกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรม กรณีที่การดำรงตำแหน่งนั้น ๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย

๑.๔ กรณีที่ข้าราชการเข้าร่วมประชุมและพบว่ามีการกระทำหรือเสนอเรื่องที่ฝ่าฝืนจริยธรรม ข้าราชการมีหน้าที่ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และบันทึกการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุมหรือในเรื่องนั้น

๒. ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

๒.๑ อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง

๒.๒ ละเว้นการกระทำที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน หรือของข้าราชการอื่น

๒.๓ ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจ ปราศจากอคติส่วนตัวตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี

๒.๔ เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ต้องรีบแก้ไข และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

๒.๕ ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชน โดยให้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

๒.๖ ไม่สั่งราชการด้วยวาจา กรณีที่สั่งราชการด้วยวาจา ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่งเพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาสั่งการต่อไป

๓. ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

๓.๑ ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

๓.๒ ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตน

๓.๓ ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติภารกิจในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

๓.๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการ เป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือ ส่วนกลุ่มอื่น จำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

๔. ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม

๔.๑ ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ ของขวัญ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยาหรือเป็นการให้ ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป

๔.๒ ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใดเพราะมีอคติ

๔.๓ ไม่เสนอหรืออนุมัติโครงการซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้

๕. ข้าราชการต้องเคารพ และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา

๕.๑ ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมายในกรณีมีข้อสงสัย หรือมีข้อทักท้วงว่าการกระทำไม่ชอบ ต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม พิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ขอยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว

๕.๒ ในกรณีที่เห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใดที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

๕.๓ ในกรณีที่เห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องทำเรื่องเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา และส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้ขอยุติทางกฎหมายต่อไป

๕.๔ ไม่เลี่ยงกฎหมาย ใช้ หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น

๕.๕ ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใดแทนบุคคลอื่น อันเป็นการเลี่ยงกฎหมาย

๕.๖ เมื่อทราบว่ามี การละเมิดกฎหมายในส่วนราชการของตน หัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว

๕.๗ เมื่อได้รับคำร้อง หรือคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่ากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ สร้างภาระเกินสมควรแก่ประชาชน หรือสร้างความไม่เป็นธรรม ต้องดำเนินการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว

๖. ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชน โดยมีอัธยาศัยที่ดีและไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

๖.๑ ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย

๖.๒ ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของบุคคล

๖.๓ ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดีปราศจากอคติและไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อ

๖.๔ ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์ อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง

๖.๕ ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

๖.๖ ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา

๗. ข้าราชการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัด และรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้า และใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่ และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

๗.๑ ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใช่งานปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น

๗.๒ ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วน ในกรณีที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น ทั้งนี้ ต้องดำเนินการภายในสิบห้าวันทำการ นับแต่กระทำการดังกล่าวหรือได้รับการร้องขอ

๘. ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด

๘.๑ ปฏิบัติงานโดยมุ่งให้เกิดผลดีที่สุดจนเต็มกำลังความสามารถ

๘.๒ ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ด้วยความประหยัดคุ้มค่า

๘.๓ ใช้ความรู้ความสามารถตามคุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด

๙. ข้าราชการต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๙.๑ ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๙.๒ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินีและพระราชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา

**๑๐. ข้าราชการต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียง และภาพลักษณ์ของราชการ
โดยรวม**

๑๐.๑ ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณีกรณที่มี ข้อขัดแย้งระหว่างประมวล
จริยธรรมนี้กับหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณีข้าราชการต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการ
จริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย

๑๐.๒ หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาส่วนราชการทุกระดับชั้น ต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับ
บัญชาด้วยความเที่ยงธรรม และควบคุมให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด

๑๐.๓ หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการ ต้องสนับสนุน ส่งเสริมและยกย่องผู้
อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น และยึดมั่นในระบบคุณธรรม

๑๐.๔ ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสีย และไม่ไว้วางใจ ให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือ
ราชการโดยรวม

บทที่ ๖

ข้อบังคับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ว่าด้วยจรรยาข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๐

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำจรรยาข้าราชการตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพ โดยการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งในราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อให้ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้มีความประพฤติดี สำนึกในหน้าที่ โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม และถือเอาประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี สร้างความเลื่อมใสศรัทธา ความน่าเชื่อถือและยกย่องจากประชาชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ชื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ

- ๑.๑ ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น
- ๑.๒ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดถือผลประโยชน์ของทางราชการมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว
- ๑.๓ มีความรับผิดชอบต่อผลงานที่ได้กระทำไปแล้ว
- ๑.๔ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เสียสละและอุทิศเวลาให้แก่งานราชการจนงานสำเร็จถูกต้องตามมาตรฐานของงาน
- ๑.๕ ปฏิบัติหน้าที่โดยตั้งอยู่ในความไม่ประมาท
- ๑.๖ รักษาและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ
- ๑.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียง และภาพลักษณ์ของหน่วยงานราชการ

ข้อ ๒ ยืนหยัดและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง

- ๒.๑ ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือความถูกต้องตามหลักวิชาการ กฎหมาย และกรอบนโยบาย
- ๒.๒ ปกป้องผลประโยชน์ของชาติและประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน
- ๒.๓ มีความกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- ๒.๔ ไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพล ไม่ใช้อิทธิพล และไม่ใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการดำรงชีวิตส่วนตัว เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ในองค์กรทุกรูปแบบ
- ๒.๕ มีสัจจะและไม่สยดสยอมใดๆ กับบุคคลอื่นโดยมุ่งผลประโยชน์หรือความก้าวหน้าของตนเอง

ข้อ ๓ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและเสมอภาค

- ๓.๑ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ มีน้ำใจ เอื้ออาทรและมีจิตบริการต่อผู้รับบริการ ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม รวดเร็ว และถูกต้อง โดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิทางการเมือง
- ๓.๒ ไม่กระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือ อุปถัมภ์ หรือเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
- ๓.๓ ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

ข้อ ๔ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๔.๑ กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของแต่ละขั้นตอน

๔.๒ ให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการ ทำงานของภาครัฐ โดยเปิดเผยหลักเกณฑ์ข้อมูล ขั้นตอน ระยะเวลา และวิธีการปฏิบัติงาน ที่ได้กำหนดไว้ตามกรอบของกฎหมายตามความเหมาะสมอย่างทั่วถึง และง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล

๔.๓ ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของทางราชการ เพื่อเอื้อประโยชน์ ให้ตนเองหรือผู้อื่น หรืออันจะเป็นภัยต่อประชาชนและประเทศชาติ

๔.๔ เก็บหลักฐานการปฏิบัติงานไว้พร้อมสำหรับการตรวจสอบ

ข้อ ๕ มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

๕.๑ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ใส่ใจ ระมัดระวัง รวดเร็ว ทันเวลา และมีคุณภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยวิธีการ กระบวนการที่ถูกต้อง และเป็นธรรม

๕.๒ พัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความชำนาญในการปฏิบัติงาน โดยใส่ใจและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานของตนเอง ใส่ใจความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อพัฒนาองค์กร และวิชาชีพ

๕.๓ ปรับปรุงวิธีการ กระบวนการทำงาน ตลอดจนกฎเกณฑ์ที่ไม่ชอบธรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการประชาชน

๕.๔ ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ภารกิจบรรลุผลและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

๕.๕ ให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนได้ส่วนเสียร่วมในการปฏิบัติราชการ

ข้อ ๖ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๑ ยึดถือและปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่สั่งมาของนำหลักคำสอนทางศาสนา มาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตด้วยความเรียบง่าย ประหยัด เหมาะสม กับฐานะของตนและสังคม โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

๖.๒ มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน และมีความเพียร ใช้ความรู้ สติปัญญา คุณธรรม เป็นภูมิคุ้มกัน ในการดำเนินชีวิต

๖.๓ การดำเนินการใดๆ ต้องมีเหตุผล และใช้ความรู้ตามหลักวิชาการ มาพิจารณาให้เชื่อมโยงอย่างรอบคอบ และระมัดระวังโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ

ข้อ ๗ ปฏิบัติตนตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ

๗.๑ มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๗.๒ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน

๗.๓ กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์

๗.๔ ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

๗.๕ รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย

๗.๖ มีศีลธรรม รักษาความสัตย์

๗.๗ เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย

- ๗.๘ มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
- ๗.๙ มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ
- ๗.๑๐ มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ
- ๗.๑๑ รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๗.๑๒ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

แนวปฏิบัติ

MOPH

“ Mastery เป็นนายตนเอง ”

- ▶ ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ▶ ตรงต่อเวลา ไม่ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- ▶ ยึดประโยชน์ส่วนรวม ปฎิเสธผลประโยชน์ทับซ้อน
- ▶ ร่วมเป็นหูเป็นตา และไม่อดทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
 - ▶ เป็นแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพ

“

Humility ถ่อมตน อ่อนน้อม

- ▶ เปิดใจรับฟังความเห็นต่างอย่างเคารพ และให้เกียรติ
- ▶ ธารน้ำใจเป็นรากฐานที่มั่นคงของชาวสาธารณสุข

”

“

Originality เร่งสร้างสิ่งใหม่

- ▶ ใส่ใจเรียนรู้
- ▶ พัฒนาศักยภาพให้ทันโลกกับการเปลี่ยนแปลง
- ▶ พัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพ

”

“ People Centered ”

ใส่ใจประชาชน

- ▶ บริการอย่างเท่าเทียม สะดวกสบาย มีน้ำใจเอื้อเฟื้อและเป็นที่ยอมรับ
- ▶ ใช้ทรัพยากรของรัฐอย่างประหยัด คุ้มค่า
- ▶ เป็นตัวอย่างที่ดีในการประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม

M : Mastery เป็นนายตนเอง

๑. ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการ : กระทรวงสาธารณสุข ตระหนักถึงความจำเป็นพื้นฐานที่ต้องมีความพอมี พอกิน พอใช้ของบุคลากร โดยน้อมนาแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานมานานกว่า ๓๐ ปี เป็นแนวทางการดำรงชีวิต เพื่อนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง อันจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานในที่สุด

แนวปฏิบัติ

๑. ใช้จ่ายอย่างประหยัด พอดี มีเงินออม ไม่ก่อหนี้ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการเงิน ไม่ให้กระทบต่อการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงาน

๒. ดำรงตนด้วยความพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น

๓. พัฒนาตนเองให้คิดแบบมีเหตุผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักบุคคล และรู้จักชุมชน มีความคิดแบบรอบด้าน สามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาด้วยเหตุผล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

๒. ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เวลาราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

หลักการ : กระทรวงสาธารณสุขให้ความสำคัญกับเรื่องเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นหัวใจของกิจการทั้งปวง เป็นเครื่องแสดงความมีวินัย เป็นนายตนเอง คนตรงต่อเวลามักเป็นคนเอาการเอางาน มีระเบียบ ไว้เนื้อเชื่อใจได้

แนวปฏิบัติ

๑. ตรงต่อเวลา โดยเริ่มงานก่อนหรือตรงเวลา ทำงานเสร็จทันเวลา และใช้เวลาปฏิบัติงานให้เต็มประสิทธิภาพ ได้ผลงานมากเมื่อเปรียบเทียบกับเวลาที่ใช้ไป

๒. ไม่ใช่เวลาราชการหรือเวลายานไปใช้เพื่อหาอย่างอื่นที่มีใช้เพื่อราชการ และไม่ใช่เวลาราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๓. ไม่ละทิ้ง ทอดทิ้งงาน หรือทำให้เกิดความล่าช้า

๔. พึงสำนึกว่าการเบียดบังเวลาราชการหรือการใช้เวลาราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนเป็นการทุจริตชนิดหนึ่ง

๓. ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม ปฏิเสธผลประโยชน์ทับซ้อน

หลักการ : กระทรวงสาธารณสุข ยึดถือพระราชปณิธานของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ดังว่า “ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์ เป็นกิจที่หนึ่ง ลภ ทรัพย์ และเกียรติยศ จะตกแก่ตัวท่านเอง ถ้าท่านทรงธรรมแห่งอาชีพไว้ให้บริสุทธิ์” ไว้เป็นหลัก

ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม จะทำให้องค์กรและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า

แนวปฏิบัติ

๑. ต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่ โดยถือว่าหน้าที่ที่มีต่อราชการและผลประโยชน์ของประชาชนย่อมสำคัญก่อนเรื่องส่วนตัวเสมอ

๒. ไม่รับผลประโยชน์ เงิน สิ่งตอบแทน การสนับสนุน ของขวัญ หรือนันทนาการจากภาคเอกชน บุคคล หรือหน่วยงานที่เป็นผู้ผลิตหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยมีข้อพิจารณา ยกเว้นดังนี้

๒.๑ กรณีเป็นวิทยากรบรรยาย การให้บริการทางวิชาการ หรือเป็นผู้ได้รับทุนวิจัยจากภาคเอกชน บุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าวรับของขวัญ สิ่งตอบแทน หรือนันทนาการใด ๆ ที่มีมูลค่าไม่เกินสามพันบาท ในโอกาสพิเศษหรือวาระตามประเพณี

๒.๒ เป็นสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่งานด้านวิชาการ ที่ส่งผลถึงการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ที่ยังประโยชน์แก่ผู้ป่วย โดยได้รับในนามของสถานพยาบาลหรือหน่วยงานเท่านั้น

๓. ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

๔. ไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่โดยมิชอบ หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ตนโดยมิชอบ แสวงหาเงิน ทรัพย์สิน ประโยชน์ตอบแทนอื่นทั้งที่คำนวณเป็นเงินได้ และไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้ ตำแหน่งหรือสิทธิพิเศษอื่นใดเพื่อตนเองหรือผู้อื่น โดยการกระทำตามข้อนี้ รวมถึงการกระทำซึ่งไม่ได้ใช้ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่โดยตรง แต่กระทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่นั้นด้วย

๕. ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้ธรรมจรรยาหรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป

๔. ร่วมเป็นหูเป็นตา ไม่อดทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

หลักการ : กระทรวงสาธารณสุขได้เน้นย้ำ และให้ความสำคัญต่อการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน รวมทั้งการป้องกันไม่ให้คนไม่ดี มีอำนาจ และก่อความเดือดร้อนวุ่นวายในหน่วยงาน

แนวปฏิบัติ

๑. พึงสำนึกว่าการร่วมเป็นหูเป็นตาตรวจสอบการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ เป็นหน้าที่ที่บุคลากรสาธารณสุขทุกระดับพึงกระทำ

๒. พึงสำนึกว่าการทุจริตทุกรูปแบบ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ การทุจริตเป็นเรื่องใหญ่เสมอ เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องช่วยกันป้องกันและดำเนินการตามระเบียบทุกช่องทางที่มีเพื่อหยุดยั้งการทุจริต

๓. พึงสำนึกว่าการปกปิดหรือเพิกเฉยต่อการทุจริต เป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นและอาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อผลประโยชน์ของราชการและประชาชน

๔. พึงส่งเสริมความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เช่น มีการหารือระหว่างการประชุมไม่
ว่าเป็นทางการหรือไม่ รวมทั้งการพึงยกย่องผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตและปกป้องผลประโยชน์ของทางราชการอยู่
เสมอ

๕. เป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพให้กับประชาชน

หลักการ : กระทรวงสาธารณสุขเป็นองค์กรหลักด้านสุขภาพ ที่รวมพลังสังคมเพื่อประชาชน
สุขภาพดี จึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องสุขภาพของบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกที่ดีใน
การดูแลสุขภาพ เพื่อให้มีสุขภาพกายที่แข็งแรง สุขภาพจิตที่เข้มแข็ง สามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพและ
เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน

O : Originality เร่งสร้างสิ่งใหม่

แนวปฏิบัติ

๑. นอกจากมีหน้าที่ที่ต้องดูแลสุขภาพให้กับประชาชนแล้ว บุคลากรกระทรวงสาธารณสุข
ย่อมถูกคาดหวังว่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพให้กับประชาชนด้วย
๒. มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม เช่น การออกกำลังกาย การบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ
การหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพ เช่น การละ และเลิก บุหรี่ สิ่งเสพติด การมีพฤติกรรมสุขภาพที่
สอดคล้องกับหลักศาสนาและประเพณีที่ดีงาม
๓. เป็นตัวอย่างของการดูแลตนเองอย่างถูกต้องเมื่อยามเจ็บป่วย เช่น การใช้ยาปฏิชีวนะที่
เหมาะสม การดูแลตนเองหรือการใช้แพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกอย่างถูกต้อง
๔. หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้น ต้องสนับสนุน
ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี มีสุขภาพที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่หน่วยราชการอื่น

P : People Centered

ใส่ใจประชาชน

๕. เร่งสร้างสิ่งใหม่ ใส่ใจเรียนรู้

หลักการ : กระทรวงสาธารณสุข มุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา
เพื่อก่อให้เกิดสิ่งใหม่ในการให้บริการประชาชน ส่งผลให้ประชาชนสุขภาพดี มีระบบสุขภาพที่ยั่งยืน

แนวปฏิบัติ

๑. พึงพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ ทันยุคสมัย
ตอบสนองต่อความคาดหวังและความต้องการของประชาชน
๒. พึงพัฒนาตนเองด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ประชาชนและหน่วยราชการอื่นอย่าง
เหมาะสม

๓. มุ่งมั่นในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. ใช้ความรู้ความสามารถ มีความรอบคอบและความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด และไม่ละเมิดจรรยาบรรณวิชาชีพหรืออาชีพ

๖. ให้ความสำคัญของการวิจัย การสร้างสรรค์สิ่งใหม่และพัฒนานวัตกรรมเพื่อสุขภาพของประชาชน ถือเป็นหน้าที่ที่บุคลากรกระทรวงสาธารณสุขพึงกระทำ

๗. ฝึกฝนตนเองให้เป็นคนช่างสังเกต ตั้งคำถาม คิดวิเคราะห์ เพื่อนำมาพัฒนางานของตนเองรวมทั้งพัฒนาทักษะที่ใช้ในการต่อยอดสู่งานวิจัยต่าง ๆ

๗. เข้าถึง พึ่งได้ ใส่ใจบริการ

หลักการ : ภารกิจส่วนใหญ่ของกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนเป็นหลัก การให้บริการจึงต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยง่าย บุคลากรต้องมีจิตบริการ รวมทั้งไม่ทำให้เกิดข้อครหาหรือเสื่อมเสียชื่อเสียงของราชการ

แนวปฏิบัติ

๑. พึงเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจไมตรี มีความเมตตาแก่ผู้รับบริการ

๒. พึงพัฒนาตนเองด้านทักษะการสื่อสาร การบริการที่เป็นมิตรและการดูแลประชาชน โดยใช้หัวใจและยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

๓. บุคลากรกระทรวงสาธารณสุขต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียมและสิทธิมนุษยชนของผู้ป่วยและผู้เข้ารับบริการ

๔. ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม ให้บริการโดยไม่คำนึงถึงถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย เศรษฐฐานะสถานะทางสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาหรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่จะดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

๘. ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า รักษาสิ่งแวดล้อม

หลักการ : กระทรวงสาธารณสุขให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมให้แก่บุคลากร รวมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานและนำเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

แนวปฏิบัติ

๑. ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้โดยยึดหลักความประหยัด คุ่มค่า และไม่ฟุ่มเฟือย

๒. พึงสำนึกว่าทรัพยากรของราชการเป็นของประชาชนและประเทศ จึงต้องใช้อย่างระมัดระวังและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓. บุคลากรและหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข พึงเป็นตัวอย่างที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม

๔. ปฏิบัติตามนโยบายประหยัดพลังงานอย่างเคร่งครัด

H : Humility

ถ่อมตน อ่อนน้อม

๙. รับฟังความเห็นต่าง สร้างสัมพันธภาพพี่น้อง

หลักการ : กระทรวงสาธารณสุขเน้นวัฒนธรรมการทำงานแบบพี่สอนน้อง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การทำงาน ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ จากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง ของบุคลากร

แนวปฏิบัติ

๑. พึงสำนึกว่าบุคลากรกระทรวงสาธารณสุขนั้น มีความเป็นพี่น้องร่วมวิชาชีพและล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ประชาชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี

๒. พึงระลึกว่าความเห็นต่างนั้น สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เช่นทำให้เกิดความรอบคอบ การมีส่วนร่วม และเกิดความคิดและวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องาน

๓. พึงระลึกว่าการเปิดใจ การยอมรับความเห็นต่าง การอยู่กันฉันท์พี่น้องและความมุ่งหวังที่ดีต่อประชาชน เป็นสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมอันดีของชาวสาธารณสุขมาช้านาน ควรแก่การธำรงรักษาไว้ พึงหลีกเลี่ยงการสร้าง ความขัดแย้ง พุดคุยด้วยเหตุผล เอาใจเขามาใส่ใจเรา ละเว้นการใช้กริยาวาจาไม่สุภาพ และให้เกียรติผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อร่วมงานอยู่เสมอ หรือ

๔. ผู้บังคับบัญชาพึงเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ข้อวิจารณ์ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวที่ชอบด้วยเหตุผล